

Dkt. Tiberius Rata, Theolojia ya Agano la Kale, Kipindi cha 6, Mungu kama Mfalme

© 2024 Tiberius Rata na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Tiberius Ratta katika mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Agano la Kale. Hii ni kipindi cha 6, Mungu kama Mfalme.

Habari zenu nyote. Leo, tutazungumzia kuhusu Mungu kama Mfalme. Kwa hivyo, Mungu anajifunua kama Muumba. Anajifunua kama Mtengenezaji wa Agano na Mungu Mtunza Agano. Anajifunua kama Mkombozi wa watu wake.

Anajifunua kama Mtoa Sheria. Lakini pia anajifunua kama Mfalme. Sasa, neno Mfalme au Malak kwa Kiebrania ni la msingi sana kwa mawazo ya Kisemiti.

Watu wote wa Kisemiti waliiona miungu yao kama wafalme. Kwa hivyo wakati mwingine, hapa ndipo tunapopata wazo kwamba mfalme alikuwa Mungu na Mungu alikuwa mfalme. Kwa hivyo, walikuwa na wazo sawa na makundi mengine ya watu katika Mashariki ya Karibu ya kale.

Lakini ni tofauti tunapomzungumzia Yahweh kama mfalme. Neno hilo linamaanisha zaidi ya kichwa cha dola ya kifalme. Linaweza kumaanisha mkuu au kiongozi.

Lakini tunapozungumzia Agano la Kale, neno mfalme linatumika kwa Yahweh mara 42 katika Agano la Kale. Na tena, hili ni wazo muhimu sana. Ufalme wa Yahweh unahusiana na matendo yake makuu kwa niaba ya watu wake katika nyakati zote.

Na tulizungumzia hapo awali kwamba Israeli ilitakiwa kuwa mfumo wa kitheokrasi. Watu walitawaliwa na Theos, na Mungu. Baadaye, ni wazi, wakawa utawala wa kifalme.

Katika fomula ya agano, nitakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wangu. Hilo halionyeshi tu kwamba Mungu anataka kuwa Mungu anayefanya agano na kutunza agano, bali pia linamwonyesha Mungu kama mfalme. Kwa sababu tulizungumzia kuhusu agano kuwa mikataba ya suzerain.

Naam, Mungu anapofanya agano, analifanya kwa mtazamo wa suzerain. Kwa hivyo yeye si Mungu anayefanya agano tu; yeye ndiye mfalme kwa kweli. Na hilo linatokea mapema katika kitabu cha Mwanzo.

Kwa hivyo, ufalme wa Yahweh unahusiana na wakati uliopita, uliopo, na ujao. Kwa maneno mengine, hakukuwa na wakati ambapo Yahweh hakuwa mfalme. Hilo ni muhimu sana kwa sababu baadhi ya watu wanapendekeza kwamba wazo hili la

Mungu kuwa mfalme lilinakiliwa kutoka kwa mataifa mengine ambapo walikuwa wameketi kwenye sherehe na wangewatawaza wafalme wao kama miungu.

Nao wanasema, vema , Israeli walifanya vivyo hivyo; waliiga kutoka kwa mataifa mengine. Lakini sivyo Biblia inavyosema. Hakukuwa na wakati ambapo Yahweh hakuwa mfalme.

Na kitabu cha Zaburi kiko wazi kuhusu hilo. Lakini kwa kweli tunakipata mapema zaidi katika kitabu cha Kutoka baada ya tukio la Kutoka. Tukio la Kutoka hutokea katika sura ya 14, lakini kisha katika wimbo wa Musa, anaanza, Nitamwambia Bwana kwa maana ameshinda kwa utukufu.

Farasi na mpanda farasi amewatupa baharini . Bwana ndiye nguvu zangu na wimbo wangu, naye amekuwa wokovu wangu. Huyu ndiye Mungu wangu, nami nitamsifu, Mungu wa baba yangu, na kumtukiza.

Bwana ni mtu wa neno, na Bwana ndilo jina lake. Na kisha mstari wa 18, Bwana atatawala milele na milele. Kwa hivyo, ufalme wa Yahweh tena hauna mwanzo au mwisho.

Mtunga Zaburi anasimulia kwamba katika Zaburi 97, Bwana anatawala milele; ameweka kiti chake cha enzi kwa hukumu. 101:6, Bwana ni Mfalme milele na milele, na mataifa wataangamia kutoka katika nchi yake. Zaburi 93, Bwana anatawala, amevikwa utukufu.

Zaburi 96 inasema kwamba kati ya mataifa, Bwana anatawala. 97, Bwana anatawala, dunia na ifurahi, pwani za mbali na zishangilie. Bwana anatawala, mataifa na yatetemeke, ameketi juu ya makerubi, dunia na itetemeke.

Huu ni sanamu ya Lakishi. Tunamwona Senakeribu akiwa kwenye kiti chake cha enzi. Anaungwa mkono na watu 12, na ana kiti cha miguu ambapo anaegemea miguu yake.

Wazo hili pia linaonekana katika Zaburi, ambapo mfalme ana kiti cha miguu yake. Zaburi 146, 10, Bwana anatawala milele na milele. 1 Mambo ya Nyakati 16, Bwana anatawala.

Hata katika manabii, tunakuja na kuona Zekaria 49, na Bwana atakuwa mfalme juu ya dunia yote. Ni wazi kwamba hiki ni kifungu cha eskatolojia kinachozungumzia kuja kwa pili kwa Kristo. Siku hiyo, kutakuwa na Bwana mmoja, na jina lake ndilo jina pekee.

Kwa hivyo tena, hili ni wazo wazi kabisa katika Agano la Kale kuhusu Mungu kuwa mfalme. Lakini swali la leo ni, basi, hilo linahusianaje na ufalme wa Mungu? Naam,

ikiwa kuna ufalme, hiyo ina maana kwamba kuna mfalme. Na ikiwa kuna mfalme, kuna ufalme.

Ufalme wa Mungu hauna mipaka. Kama vile ambavyo hana mwanzo na mwisho kama mfalme, hakuna mipaka kwa ufalme huu. Kwa maneno mengine, ufalme huu ni wa ulimwengu wote.

Ni muhimu sana kuelewa tunapozungumzia ufalme wa Mungu kwa sababu tunapoelewa ufalme wa Mungu, tunaelewa zaidi kuhusu Mungu kuwa mfalme. Kwa maneno mengine, ufalme wa Mungu hakika unakutana na zaidi ya taifa la Israeli tu. Kumbuka, kwa ahadi alizopewa Ibrahimu, Mungu alikuwa akimbariki Ibrahimu, lakini kupitia Ibrahimu, familia zote za dunia zitabarikiwa kupitia Ibrahimu.

Huo ulikuwa mpango wa Mungu tangu mwanzo. Na katika manabii, tunaona wazo lile lile. Tena, Isaya, akizungumzia nyakati za mwisho, anasema wazi kwamba ufalme wa Mungu hautajumuisha tu taifa la Israeli bali familia zote za dunia.

Ndiyo maana anasema Yereimia anasema vivyo hivyo. Ufalme wa Mungu ni wa ulimwengu wote. Wakati huo, watauita Yerusalemu kiti cha enzi cha Bwana, na mataifa yote yatakusanyika Yerusalemu ili kuliheshimu jina la Bwana.

Hawatafuata tena ukaidi wa mioyo yao mibaya. Zekaria 8, tena, nabii wa baada ya uhamisho. Hivi ndivyo Bwana Mwenye Nguvu zote asemavyo, kwa hivyo ufalme wa Mungu ni wa ulimwengu wote, una familia zote za dunia.

Haki ya ufalme wa Mungu inazungumzia ukweli kwamba Bwana atawasafisha watu wake ili haki yao iwe sifa yao. Wakati mwingine, tunaenda kanisani, na tunaimba wimbo huo, njoo jinsi ulivyo, na wakati mwingine, tena, tunautumia kuhalalisha hali yetu. Lakini ndio, njoo jinsi ulivyo, lakini unapomjia Mungu, atakubadilisha.

Atakubadilisha. Na jambo lile lile, unapoingia katika ufalme wa Mungu, Yeye anakubadilisha. Anakuondoa kutoka katika ufalme wa giza na kukupeleka katika ufalme wa Mwanawe.

Na hilo hubadilika kwa sababu Bwana huwasafisha watu wake, kwa hivyo haki yao itakuwa sifa yao kuu. Isaya 1, Na kuondoa uchafu wako wote. Nitawarejesha waamuzi wako siku za kale, washauri wako hapo mwanzo.

Baadaye, utaitwa mji wa haki, mji mwaminifu. Kwa hivyo, Mungu anaweza kuchukua mji uliopotoka na kuufanya mji wa haki. Kupitia Yereimia, anasema jambo lile lile.

Katika siku zake, Yuda angeokolewa, na Israeli angeishi salama. Na hili ndilo jina utakaloitwa. Bwana ndiye haki yetu.

Tulizungumzia hili tulipozungumzia agano jipya. Agano jipya linawezaje kuwa mioyoni mwetu? Mungu hufanyaje hivyo? Ni kupitia Roho. Na katika Ezekieli, inasema, Nitawanyunyizia maji safi, nanyi mtakuwa safi.

Nitawatakasa na uchafu wenu wote na sanamu zenu zote. Nitawapa moyo mpya na kuweka roho mpya ndani yenu. Nitaondoa moyo wenu wa jiwe na kuwapa moyo wa nyama.

Unaona, tofauti yetu sasa ni kwamba sisi ni sehemu ya ufalme wa Mungu kwa kuwa wana na binti zake. Lakini anachotupa kwa sasa, anatupa Roho wake Mtakatifu. Ni sifa gani kuu ya Roho Mtakatifu? Kwamba yeye ni mtakatifu.

Kwa hivyo, unapoingia katika ufalme, anakufanya mtakatifu. Tunaanza mchakato huu unaoitwa utakaso. Mchakato muhimu sana.

Sio mpango wa mara moja, lakini ni mchakato mrefu. Na hiyo ni sifa muhimu ya ufalme wa Mungu. Sio hivyo tu, ni wa ulimwengu wote, ni wa watu wote, na unapatikana kwa watu wote.

Lakini haki hiyo ndiyo sifa yake kuu. Biblia pia inazungumzia ukweli kwamba ufalme wa Mungu una sifa ya amani. Wakati mwingine amani huelezewa kama kutokuwepo kwa vita.

Na tena, Isaya anazungumzia wakati wa mwisho wa dunia. Tena, wakati wa mwisho ambapo panga zao zitakuwa majembe, na mikuki yao kuwa miundu ya kupogoa. Taifa halitainua upanga juu ya taifa, wala hawatajifunza vita tena.

Naam, ni wazi, hatujawahi kuwa na wakati wa amani katika historia yetu. Kwa hivyo, hili halijatimizwa bado. Hili litatokea karibu na kuja kwa pili kwa Kristo.

Kwa kweli, Isaya anazungumzia amani katika ufalme wa wanyama. Ambayo, tena, ni muujiza yenyewe. Mbwa mwitu ataishi na mwana-kondoo, na chui atalala na mbuzi.

Ndama, simba, mwana-kondoo wa mwaka mmoja, na mtoto mdogo watawaongoza. Ng'ombe atakula pamoja na dubu, na watoto watalala pamoja, na simba atakula majani kama ng'ombe. Naam, ni wazi, hili halijatimizwa bado.

Kwa hivyo tena, hii inatarajia kutimizwa karibu na kuja kwa pili kwa Kristo. Kuna kurudi kwa enzi kama paradiso. Kama Hosea anavyoandika, katika siku hiyo, milima itadondosha divai mpya, na vilima vitatiririka maziwa.

Kunguru wote wa Yuda watatiririka maji. Chemchemi itatoka katika nyumba ya Bwana na kuinyweshwa bonde la Acacia. Lakini tunapaswa kujiuliza ikiwa Mungu ni mfalme, Masihi ana jukumu gani? Msomi wa Scandinavia Mowinckel anasema Masihi

ni mwakilishi wa Yahweh katika ufalme wake ambaye Yahweh yupo na kupitia kwake anatenda.

Sasa, wakati mwingine, Masihi huyu si lazima amrejeele Yesu bali anamrejeele mpakwa mafuta, kwa mfano, Mfalme Daudi. Lakini tunapoingia katika sehemu ya Agano Jipya ya hili, ambayo tunahitaji, tukimtazama Mungu kama mfalme, tunahitaji kuona kwamba ufalme wa Mungu pia uko katika wakati uliopo. Yesu anapokuja, Masihi anapokuja, anatangaza na kusema, wakati umefika ; tubuni; ufalme wa Mungu umekaribia.

Tubuni na kuamini habari njema. Kwa hivyo, ufalme wa Mungu ulikuwa sehemu muhimu sana ya huduma ya Yesu, na alikuwa akijaribu kuwaonyesha kwamba yeye ndiye mfalme. Sasa, hawakuelewa, na hata wakati wa kusulubiwa, walijaribu kumdhihaki, ili wamtundike msalabani, huyu ndiye mfalme wa Wayahudi.

Lakini kwa kweli, walichokuwa wakifanya, walikuwa wakitangaza ukweli hasa, kwamba alikuwa mfalme wa Wayahudi. Akizungumzia kuhusu ulimwengu wote, Yohana anatuambia kwamba maandishi hayo yalikuwa katika Kiebrania, Kigiriki, na Kilatini. Yesu alikuwa mfalme, na alitangaza hilo tangu mwanzo.

Lakini ufalme wa Mungu ni tofauti na kile ambacho watu walikuwa wakifikiria. Tena, mfalme alikuwa tofauti. Kumbuka kile ambacho Waisraeli au Wayahudi walikuwa wakifikiria, sawa, hapa tutapata kamanda mkuu, ambaye atawashinda Warumi, naye atapigana nao, nasi tutaachiliwa huru.

Na Yesu anakuja na kusema, hapana, mimi si mfalme wa aina hiyo. Kumbuka swali la Yohana kutoka gerezeni, je, wewe ndiye? Na hivi ndivyo Yesu anavyojibu: vipofu wanaona, viwete wanatembea, wenye ukoma wanaponywa, viziwi wanasikia, wafu wanafufuliwa, na maskini wanahubiriwa habari njema, heri mtu yule asiyeanguka kwa ajili yangu. Sasa, wakati mwingine tunaona ishara za ufalme wa Mungu kwa nje, lakini wakati mwingine tunaona ishara za ufalme wa Mungu kama jambo la ndani.

Katika Luka 17, mara tu alipoulizwa na Mafarisayo kuhusu Ufalme wa Mungu utakuja lini, Yesu alijibu, Ufalme wa Mungu hauji kwa uchunguzi wenu makini. Wala watu hawatasema, hapa, au Huko kwa sababu Ufalme wa Mungu uko ndani yenu. Kwa hivyo tena, baadhi ya watu wanatarajia kuona mambo, mambo makubwa, lakini mara nyingi, Ufalme wa Mungu, Mungu, hufanya kazi mioyoni mwetu, na ndiyo maana huwezi kuhesabu hili.

Lakini pia kuna kipengele cha mustakabali wa ufalme wa Mungu. Hata katika Sala ya Bwana, Yesu anatumfundisha jinsi ya kuomba. Anasema, Baba yetu uliye mbinguni, jina lako litukuzwe, ufalme wako uje, utendeke duniani kama mbinguni.

Kwa hivyo, je, ufalme uko hapa au la? Kulingana na Yesu, uko hapa, lakini bado. Kwa hivyo, una wazo hili ambalo tayari/bado halijatengenezwa katika eskatolojia. Ndiyo, Yesu anaposema waziwazi, ufalme wa Mungu uko ndani yako, tayari upo, lakini kuna kipengele cha ufalme ambacho bado hakijafika.

Ndiyo maana Yesu anatufundisha jinsi ya kuomba, ufalme wako uje. Baadhi ya watu hupenda kuomba ; kile kilicho mwishoni mwa kitabu cha Ufunuo, njoo kwa Bwana Yesu. Naam, hicho ndicho wanachoomba.

Wanaomba utimilifu wa ufalme uwe hapa. Yesu anazungumzia karamu itakayotokea katika ufalme wa Mungu. Na tena, katika kitabu cha Ufunuo, ni wazi kwamba mna karamu ya harusi ya Mwana-Kondoo.

Kwa hivyo, kuna sherehe kubwa sana pale. Lakini Yesu anapozungumzia kuhusu ufalme, wakati mwingine anazungumzia kuhusu sikukuu hii. Nawaambia kwamba wengi watakuja kutoka mashariki na magharibi nao wataketi kwenye karamu pamoja na Ibrahimu, Isaka, na Yakobo katika ufalme wa mbinguni.

Lakini mhusika wa ufalme atatupwa nje gizani, ambapo kutakuwa na kilio na kusaga meno. Kwa hivyo, kuna kipengele cha karamu, tena, kama tunavyoona pia katika kitabu cha Ufunuo. Lakini huu si ufalme wa ulimwengu wote kwa maana kwamba huu si ulimwengu wote, ambapo kila mtu ataokolewa.

Hapana, hapana. Hii ni ishara wazi kwamba wengine wataingia katika uzima wa milele pamoja na Kristo, na wengine wataingia katika uzima wa milele mbali na Kristo. Raia wa ufalme atatupwa nje gizani, ambapo kutakuwa na kilio na kusaga meno, ambayo ni usemi unaotumiwa na Yesu anapozungumzia kuzimu.

Kwa hivyo, unaingiaje katika ufalme wa Mungu? Naam, si kama walivyofikiria. Si kila mtu aniambiaye, Bwana, Bwana, atakayeingia katika ufalme wa mbinguni, ila ni yule tu afanyaye mapenzi ya Baba aliye mbinguni. Yesu akatazama huku na huku, akawaambia wanafunzi wake jinsi ilivyo vigumu kwa matajiri kuingia katika ufalme wa Mungu.

Baadhi ya watu walidhani wangeweza kununua njia yao ya kuingia katika ufalme. Baadhi ya watu walidhani wangeweza kupata njia yao ya kuingia katika ufalme. Lakini tunajua kwamba njia pekee ya kuingia katika ufalme ni kumkubali Kristo Mfalme kama mtawala wetu na kujitiisha kwa mamlaka yake.

Wakati mwingine, watu humwonyesha Yesu pembeni na, oh, tafadhali mkubali Yesu kama Bwana na Mwokozi wako. Hapana, Yesu ni Bwana, na Yesu ni Mwokozi, na yeye ni Mfalme. Swali ni, je, nitanyenyekea chini ya mamlaka yake au la? Na nikifanya hivyo, basi mimi ni sehemu ya ufalme wake, na yeye ni mfalme wangu, na yeye ni Bwana na Mwokozi wangu.

Katika Injili ya Mathayo, Mathayo anatumia neno ufalme wa mbinguni, lakini anarejelea kitu kile kile. Kwa hivyo tena, ufalme wa mbinguni na ufalme wa Mungu ni falme ambazo hazina mipaka na ni mahali ambapo Mungu ni mfalme na Mungu ni mfalme. Swali ni, je, tutatii chini ya mamlaka yake? Kila mtu anapaswa kufanya uamuzi huo binafsi.

Lakini kumbuka, Yahweh ni mfalme, Mungu ni mfalme. Hana mwanzo, hana mwisho. Ufalme wake hauna mwanzo na hauna mwisho.

Huyu ni Dkt. Tiberius Ratta katika mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Agano la Kale. Hii ni kipindi cha 6, Mungu kama Mfalme.